

HECE TAŞLARI

Aylık Şiir Dergisi

15.sayı on5mayıs 2016

BU SAYIDA**Hayati Vasfi TÜŞYÜREK****Cemal SAFİ****Durdu GÜNEŞ****Ahmet YALÇINKAYA****Erol KOCA****İbrahim TÜRKHAN****Şükrü TÜRKMEN****Nuri PEKSÖZ****Mehmet TAŞ****Durmuş KAYA****Ramazan KILIÇ****Hızır İrfan ÖNDER****Muaz ERGÜ****Savaş ÇAKIR****Zekeriya YILMAZ****Mehmet GÖZÜKARA****Ali Kemal MUTLU****İsmet TAŞYÜREK****Haşim KALENDER****Abdulahkim EREN****Hasan KONÇ****Tacettin ŞİMŞEK****GELİP GEÇİYORUZ ÖMRÜN İÇİNDEN**

Yeryüzünün neresine gidersen gurbet orda başlar orada bitmez kim yolcu kim mukim kimseler bilmez ne zaman nerede fırtına kopar hangi topraklara sürgün gidersin hangi topraklarda sürgünün olur toprak sürgününü ne kadar saklar sen ne kadar sarılırsın toprağa kim kimin yâridir zaman gösterir.

Hayatın durumu gün günü tutmaz gökyüzü masmavi yerde kasırga ne şimşekler çakar ne boran olur ne derdini soran ne yaran olur kulakların doyar içi boş söze çöker yüreğine ince bir sızı ne dağ var yakında bir of çekecek ne kalbi kalbine yaslayacağın ümit korku arasına sıkışıp kendini kentine siper edersin.

Hasret çekiyorum öyleyse varım sılanın dumanı üstünde hâlâ insan damarlarım toprak olmamış canımı dişime taktığım zaman bir türküyle dağlanıyor içerim dilim dudağımı tutuşturuyor sofraya kuruyorum kelimelerden hangi dost ne zaman misafir gelir kimin kısmetine ne sözler düşer şükür sofrasına bağdaş kurunca.

Kim medeni kim bedevi şehirde soran sorulandan iyi bilmiyor yolda otobüste tramvaylarda Allah'ın kulları Allah selamı ne vermeye ne almaya yanaşır yüzler birbirine aynanın tersi evler ki üst üste kibrit kutusu birbirine seslerine geçiren ya da birbirinden farklı mağara sesin yankısını içine çeken.

Dışardan bakana şiir dağınkı içerden bakana tengi-terazi gönül kabının içinde olan sallanınca dışarıya sızıyor gönül sızısını dindirmek için parmak çalıyoruz kaptan sızana günler birbirini böyle savıyor gurbet elde sabah akşam arası gelip geçiyoruz ömrün içinden her hatıra el ediyor bir yerde gezici tiyatro dünya dediğin bir gün yüzümüze kapanır perde.

HECE TAŞLARI

Aylık Şiir Dergisi

Genel Yayın Yönetmeni

Tayyib Atmaca

Yazışma Adresi

İhlamurkent Mh. Kıvılcım Sk.

F8/3 Odunpazarı/ESKİŞEHİR

Telefon: 0535 391 92 50

hecetaslaridergisi@gmail.com

15. Sayı 15 Mayıs 2016

ISSN: 2149-4509. (e-dergi)

NEDİM'E MEKTUP**Hayati Vasfi TÜŞYÜREK***Âşık Veysel Eliyle*

Hey Veysel Nedim'e uğrarsa yolun
Laleler sarardı soldu diyesin
Zevkine doyduğun şu İstanbul'un
Bizlere çilesi kaldı diyesin

Sâdâbatlarında sefa sürdüğün
Taşına acemi kurban verdiğin
Altını üstünü cennet gördüğün
Şehir çör çöpünen doldu diyesin

Uzat ki yetişsin suya elini
Yaptık vatan millet sahil yolunu
Fatih'in dev gibi bir heykelini
Dikmenin zamanı geldi diyesin

Büyük sultanlara deme bu hali
Sorsalar da cevapsız koy suali
Kanıyor içimde yara misali
Ayasofya müze oldu diyesin

Lâhuri şallardı güzelin tadı
Moda çıktı alttan üsten budadı
İslâmbol'muş amma eskiden adı
Nerdeyse İslâmbul oldu diyesin

Çöken çöktü boş bulduğu arsaya
Piyasamız esir karaborsaya
En iyimiz çanak tuttuk parsaya
Çıkarıcı payını aldı diyesin

Otuzda kocaldı hakkı bilince
Fazla yazamadı kanun dilince
Anlatacak gerisini gelinde
Vasfi sana selam saldı diyesin.

GARDİYAN***Cemal SAFİ**

Kader kurbanına mağrur bakışın
Esaretten beter kor be gardiyan
Taşyürek denince şöyle bir düşün
Önünde saygıyla dur be gardiyan

Söyle gasbı mı var cinayeti mi
Neden engellersin ziyaretimi
Kime arz edeyim şikâyetimi
Adalet nerede var be gardiyan

Dostun kelimini sıradan sanma
Henüz çözülmedi öyle muamma
Bu milletten şair çok çıkar amma
Hayati gibisi zor be gardiyan...

Bir kez düşmeye gör aşkın narına
Yanardağlar volkan kusar bağrına
Kerem nasıl yanar Aslı uğruna
Sen bir de Vasfi'ye sor be gardiyan

Şayet meraklıysan bülbül diline
Dokunman kâfidir gönül teline
Yeter ki üstadın mahir eline
Bir kâğıt, bir kalem, ver be gardiyan

Yaşlı gözlerimde hasret tütmede
Kimi esirgesem elden gitmede
Tek ona saygıda kusur etme de
Cemal'i çarmıha ger be gardiyan!...

Hayati Vasfi rahmetli dostum çok sevdiğim iyi bir şair iyi bir insandı. Bin dönümün üzerinde sulak arazisi vardı ilk alabalık yetiştirmeyi yapan arkadaşımızdı hastalık geldi alabalıklar telef oldu aşk her şeyi alıp götürdü kara sevda beni de götürdüğü gibi.

Bir gün iki arkadaş yanına geliyor onları da tam tanımıyor, onlar “sen şairsin etrafın genişdir Farabi caddesinde bir lokanta açalım beraber yer içeriz hem de bu işleri çekip çevirirsin” diyorlar. Adamlar art niyetli, Hayati onların bu niyetini sezemiyor. Bu arada Hayati Vasfi'ye devamlı çek yazdırıyorlar. Bizimki de anlamıyor, şairin ticarete akli ermez. Lokantada çok pahalıya mal olan bir lokanta bütün duvarları meşe ahşaptı. Lokanta tam bitmek üzereyken duydum ki Hayati Vasfi cezaevine girmiş. Ne işi var Hayati'nin cezaevinde bir yanlış yapmaz ki ceza evine girsin dedim. “Karşılıksız çekler yüzünden cezaevine girmiş” dediler.

Ziyaretine gittim, soyadım tutmadığından görüştürmediler. Yalvardım yakardım görüştürmediler ben geldim o duygu ile rahmetliye layık Gardiyan şiirini yazdım yolladım meğer cezaevinde mektubu okurlarmış önce gardiyanlar okumuş sonra müdürü götürmüşler müdür okumuş “yahu büyük adammış niye söylemediniz konuşturmadınız ki..” demiş. Hastalanmış, revire almışlar. İki ay revirde kaldı, orada rahat etti. Hayati Vasfi, Gardiyan şiiri için bana teşekkür etti. “Allah razı olsun bu şiiri yazdığın için” dedi. Çok güzel adamdı.

Minibüsle büyük postaneye gelmiş Ulustaki postaneye. Oradan jeton almış Demetevler bilmem neresinde postanenin önünde jeton satacakta da geçimini sağlayacak adam. Ramazan günü oruçlu mübarek hava sıcak aynı zamanda. Ben Akçay'dayım haberim olmadı kalp krizi geçiyor 1990 da çok da iyi bir şairdi Gardiyan şiirini onun için yazdım 1986 yılında.

Allah rahmet etsin nur içinde yatsın.

*Gül Demirbilek Hanımefendi ricamızı kırmadı Cemal Safi ile Gardiyan şiirinin nasıl yazıldığı üzerine sohbet etti. Bu yazı o sohbetin çözümlemesidir. Gül Demirbilek Hanımefendiye teşekkür, Cemal ağabey'e sağlıklı ömürler diliyoruz.

JETONCU AMCA HAYATI VASFİ TAŞYÜREK*

Durdu GÜNEŞ

Ortaokulda öğrenciyken onun Elbistan yıllığındaki “Lügatçemiz” şiirini okumuş çok beğenmişim. Birçok kıtasını ezberlemişim. Dost sohbetlerinde ezberden okurdum. Yemeniye “kelik” yoğurda “katık”/Bulgur pilavına “aş” derler bizde/Genç horoza “celfin” pilice “ferik”/Kümeşe yollarken “kiş” derler bizde... diye başlayan ve İhtimal “ellaham” hatırla “tamam”/Biberli salçanın lakabı “çaman”/Gömlek için “yelek” kilota “tuman”/Söyledikçe Vasfi coş derler bizde... diye biten uzun bir şiir.

Şiirlerini severek okuduğum hatta ezberlediğim halk şiirinin bu önemli simasıyla kader bizi 1982 yılında K.Maraş’ta A. Saim Emirmahmutoğlu’nun matbaasında buluşturdu. A.Saim Emirmahmutoğlu ile kültür amaçlı “Turizm” isminde bir gazete çıkarıyorduk. Yayın kurulundaydım ve yazarıydım. Mesai saatleri dışındaki zamanım orda geçirdi. Edebiyat dostlarıyla A. Doğan H.Ejderha, A.Özen gibi candan dostlarla muhabbeti demlerdik. Hani “Geçmiş zaman olur ki hayali cihan değer” denilen günlerdi.

Bir gün A. Saim Hoca ile sohbet ederken H.Vasfi Taşyürek geldi. Fötr şapkalı, heybetli kendinden emin bir adamdı. Şiirlerini sadece kitapta, gazetede gördüğüm ve şiirlerini çok beğendiğim H. Vasfi karşımdaydı. O zamanlar bir şairle, yazarla karşılaşmak olağanüstü bir durumdu ya da bana öyle gelmişti. H. Vasfi, sohbet esnasında sohbetin konusuna göre anında irticalen şiir söyleyen biriydi. Mikrofonik sesi, tiyatral tavrı ve güçlü şiir yeteneği vardı. İrticalen söylemesine rağmen şiirde tekniğe dikkat ederdi. Akıcı şiirinde bir dimağ lezzeti hissedilirdi. Dinleyende gizli bir hayranlık uyandıran doğal bir keyif içinde şiirlerini söylerdi. Okurdu demiyorum hiç okuduğunu görmedim. A. Saim Emirmahmutoğlu K. Maraş’ta uzun süre mahalli gazete çıkarmış moda deyimle mahalli gazetelerin duayenydi. Demokrasiye Hizmet isimli gazeteyi uzun süre kesintisiz çıkarmış birçok yazarın şairin yetişmesinde rolü olmuştu. A. Saim Emirmahmutoğlu, H. Vasfi ile nasıl ilk defa karşılaştığını bana anlatmıştı. “Demokrasiye Hizmet gazetesini çıkarırken Hayati Vasfi imzasıyla şiirler geliyordu. Beğenerek yayınlıyordum. O kadar derin hoş şiirler ki ben bunu yazanın yaşlı başlı bir şair olduğunu sanıyordum. Bir gün matbaaya bir genç geldi. ‘Ben Hayati Vasfi’ dedi. ‘Askere gidiyordum, uğrayım dedim’ Önce inanmadım, o şiirleri nasıl böyle genç biri yazabilirdi, sonra sohbet edip ondaki derinliği anlayınca inandım.”

H. Vasfi K.Maraş’a geldiğinde mutlaka matbaaya uğrar. Şiirleriyle, coşkusuyla sohbete renk katardı. Yaşça çok küçük olmama rağmen iki yaşıt dost gibiydik. Daha sonra ben Ankara’ya geldim. Hem görev yapıyorum hem de hukuk fakültesinde okuyorum. Çok yoğun günlerdi.

H. Vasfi’nin de Ankara’ya geldiğini öğrendim. Çok vefalı bir insandı. Önemli günlerde tebrik kartı atmayı ihmal etmezdi. Kartta o günün anlamına uygun mutlaka yeni yazdığı bir şiiri yer alırdı. Bir yılbaşı kartında, “Ahlak ayaklar altında/Utanacak yüz bekliyor/İnci soğan kabuğunda/Fark edecek göz bekliyor” diye başlayan şiiri yazmıştı. Keşke onları saklayabilseydim. Ama bir yanda görev bir yanda öğrencilik ve kiracı olarak sık sık oradan oraya taşınmalar (Üç taşınma bir doğal afete bedeldir diye boşuna dememişler.) sonucu onları kaybetmişim.

Bir gün H. Vasfi’yi ziyarete gittim. Fevzi Çakmak Sokak’ta lüks tefriş edilmiş büroda iki sekreterden geçerek ulaştım. İsmimi duyar duymaz kapıda karşıladı beni. Şiir sohbet demlenmişti. O dönemler çok yoğun dönemlerimdi. Daha sonra bir araya gelemedik. Sonraki süreçte H. Vasfi’nin bir takım talihsizlikler yaşadığını, yoksul düştüğünü hatta bir telefon kulübesi yanında jeton satarak geçimini sağladığını öğrendim.

Bizimde o dönemler ekonomik zorluklar içinde ayakta kalmaya çalıştığımı belirtmeliyim. İrtibat kesilmişti. Ben Ankara’nın bir ilçesinde öğretmenliğe başlamıştım. Sonraki bir dönemde H. Vasfi’nin Demetevler semtinde bir telefon kulübesinin yanında jeton sattığını, Jeton almak üzere Ulus’a gelirken dolmuşta kalp krizi geçirerek öldüğünü ve (20.04.1990) memleketi Afşin’in Tanır kasabasında defnedildiğini öğrendim.

2004 yılında Sanatçı Mustafa Yıldızdoğan tarafından Tanır beldesine heykeli yapıldığını ve törenle açıldığını öğrendim. Yine Ferit Kam’ın “Sağlığında nice ehli hünerin/ Bir tutam tuz bulunmaz aşına/ Önce öldürürler onu açlıktan/ Sonra türbe dikerler başına.” Şiirini hatırladım. Aslında Rahmetli H. Vasfi sağlığında kendi dramını “Jetoncu Amca” şiirinde anlatmıştı.

JETONCU AMCA

Arkasında üçlü telefon kabini
Altında hasır iskemle
Seyyar satıcı tezgâhının başında
Jetoncu amcam
Bir başka adam

Her hali merak uyandırdı bende
Bir fırsatını bulup geçenlerde
Sordum şuradan buradan
Sadece adını yaşını memleketini söyledi
Ve ak saçlarını gösterdi
İşte elimde kalanlar dedi
Bırakmak istemedim peşini
Sordum gençlikteki meşgalesini
Çoluk çocuk nerde nasıllar dedim
Hepsinin eşi işi var dedi
Jetonları şıkırdattı avucunda
Birazda alt dudağını çiğnedi
Aldırma dostum benimki bu kadar dedi

Aradım buldum hemşerisini
Sofrası her yerde hanende imiş
Memurluk yapmış çiftçilik yapmış
Matbaa kurmuş gazete çıkarmış
Muhtarlık il genel meclisi üyeliği
Unvanında Belediye Başkanlığı da varmış
Şairmiş muharrirmiş
Beş tane kitap yayınlamış
Birde Eskişehir'de
1300 şair arasında
Bir eseri birincilik kazanmış

Yeniden uğradım dün akşamüstü
Dedim öğrendim maceranızı
Öğrendim hayatınızı sizin
Anlamı yok gizlenmenizin
Ve buluştuk bir akşam yemeğinde
Garip buldum dedi bu kadar ilgilenmeni
Yemekte sorguya çekti beni
O gün şiire şaire dair
Şöyle konuştu şair
Bizde kaderi bu şairlerin

İşte Âşık Veysel'imiz açtı
Senelerce kahvelerde
El açtırdık ekmek parasına
Amma öldükten sonra
Müzeler açtık
Büstler diktik hatrasına

Birde
Bak şairi azam Aldulhak Hamit'e
Cepler delik az çok
Amma ne zarar varki
Delikten düşecek

Diye anlatmış çilesini
Bunlar az geldiyse sana
Mehmet Akif'imizi hatırlasan
İki arkadaş bir paltıyla geçirmişler kışı
Çoğaltacak nice örnekler var
Ben şair sayılmam ama
Böyle yaşamış şair arkadaşlar

Benim içinde artık yakınlaştı son durak
Üç beş adım ya var ya yok

Dileğim şudur
Benim için saadet
Milletin mutluluğu
Devletin bekasıdır

Gerisi ne gam keder olur
Bizden göçtükten sonra belki
Eserimizle ilgilenecek
Üç beş şiir sever bulunur.

Hayati Abi üç beş şiir sevenlerden biri
olduğumu bilmeni isterim.
Allah huzur içinde yatırsın.

*Hayati Vasfi 1931 Afşin tanır doğumlu.
Çiftçilik, muhtarlık Belediye Başkanlığı, il genel
meclis üyeliği yapmıştır. Türk halk Şiirinin
önemli siması olan H. Vasfi'nin Kalbimdeki
Arzu, Ashabı Kehf, Dile Gelen Anadolu, Ülkü
Tomurcukları ve Nazar isimli eserleri
bulunmaktadır.

Bazı şiirleri Mustafa Yıldızdoğan
tarafından bestelenmiştir. 1990 yılında vefat
etmiş olup mezarı Afşin Tanır'dadır.

DÖRTLÜKLER-I-**Ahmet YALÇINKAYA**

1.
Sihrin mi var ki artık bilmem kendi sözümü
Sana teslim etmişim, canım, ruhum, özümü
Ne seyrine doyulur ne girilir içine
Söyle, gözlerin sıcak bir yanardağ yüzü mü
2.
Sen bahar gibi gençsin ben yorgun ikindiyim
Zaman geri gitmez ki... Bir vurgun ikindiyim
Ne fark eder desen de farkımız dağlar kadar
Hazandan kalan hüznüm ve dargın ikindiyim
3.
Sarayında bir sadık köle gibi yer bulsam
Eritsen var gücünle, bilinmez, ziyan olsam
Yine sana dönerim fiziği yok sayarak
Dirilirim özlemle, yansam ya da kavruksam
4.
Benimsin ey sevgilim istesen istemesen
Bahtiyar olmaz aşkı, gülü ve sözü kesen
Kaderine inanmak zor olmasa gerekir
Elemi at üstünden, yaşamaz suya küsen

CENNET OLUR BU VATAN**Erol KOCA**

Kar erisin yaz göstereceğin yüzünü
Gül açınca cennet olur bu vatan
Türlü çiçek bezer ovasını düzünü
Yaz gelince cennet olur bu vatan

Bedeninde can damarı dereler
Âşıkların türkü şiir sıralar
Gün vurunca güzelleşir buralar
Kış geçince cennet olur bu vatan

Sarıçiçek sümbül ile söyleşir
Gelincikler utancından allaşır
Lâle nergis birbiriyle dilleşir
Bahar olsun cennet olur bu vatan

Koyun kuzu meleşince ovada
Küheylanlar şaha kalkar tavlada
Baba leylek görününce havada
Gün açınca cennet olur bu vatan

Arı süzer çiçeklerin balını
Meyve bükür ağaçların dalını
Mevlâ sever çabalayan kulunu
Çalışınca cennet olur bu vatan

Harman olur tarlaların ekini
Şükür dolu köylümüzün çıkını
Gözü görmez bu dünyanın mülkünü
Şükredince cennet olur bu vatan

Sarı yaprak turuncudan kızıla
Yeşil zümrüt dönse bile hazana
Horoz sesi karışınca ezana
Gün doğunca cennet olur bu vatan

Ayrık gibi ayrışmadan kökümüz
Yumruk gibi tek yürektir halkımız
Sen-ben yoktur neremizde farkımız
Bir yaşarsak cennet olur bu vatan
Hür yaşarsak cennet olur bu vatan

AFŞİN'İN SUSMAYAN SESİ

İbrahim TÜRKHAN

Kimi şairler, hayatta oldukları yıllarda kaleme aldıkları şiirleriyle dört bir yanda tanınırken, kimi şairler ise fazla tanınmadan hayattan göçer giderler. Birinci gruptakilerin çok tanınması onların kalemlerinin çok güçlü olmasından kaynaklanmadığı gibi, ikinci gruptakilerin tanınmaması eserlerinin etkileyiciliğinin az olmasından kaynaklanmaz. Diğer yandan ilk gruptakiler bir süre sonra unutulabilirken, ikinci gruptakilerin ise bir süre sonra hatırlanması da söz konusudur.

Bu yazıma konu edineceğim şair ise, bir bakıma ilk iki gruptan farklı bir yerde durmaktadır: O, hayattayken de, vefatından sonra da hiç unutulmamış, eserleriyle memleketinin sesi, soluğu olmayı başarmış bir şairdir. Onun kim olduğunu daha açık ifadelerle dile getirmek gerekirse, meseleye ta baştan, ortaokul yıllarımdan başlamam gerektiğini peşinen söylemeliyim. Evet, Afşin'de ortaokulda okuduğum yıllarda, yanlış hatırlayabilirim ama ya Türkçe kitabındaydı, ya da Afşinli şairlerle ilgili bir kitapta Afşin Yöresinde halk arasında kullanılmakta olan eski kelimelerle ilgili bir şiirle karşılaşmıştım. Şiir şöyle başlıyordu:

*“Yemeniye “kelik”, yoğurda “katık”,
Bulgur pilavına “aş” derler bizde.
Genç horoza “celfin”, pilice “ferik”
Kümeşe yollarken “kış” derler bizde.”*

O şiirdeki tırnak içerisine alınan kelimelerin bir kısmı bizim köyümüzde de kullanılıyor olduğundan, bana pek de yabancı gelmese de, başka yöredeki okurlar için, ilk anda yabancı geleceği ya da pek bir anlam ifade etmeyeceği de aşikârdı. Şiirin devamını okuyup, sonuna çıkınca altında şairinin ismini gördüm: Hayati Vasfi Taşyürek. Şiirinde kullandığı kelimeler bana yabancı değildi ama isim yabancı gelmişti. O yaşa kadar adını öğrendiğimiz şairlerimiz arasında onunkine hiç rastlamamıştım. Sonra nereden öğrendiğimi de hatırlayamayacağım, şairin, Afşin'e bağlı Tanır Kasabasından olduğunu öğrenince, şaşırmıştım. O güne kadar okulumuzun kütüphanesindeki kitaplarından görerek, Sultanü's Şuara Necip Fazıl'ın adını öğrenmiştim. Ondan sonra, Hayati Vasfi Taşyürek'in de Kahramanmaraşlı olduğunu öğrenince, bir kere daha gururlanmıştım. “Lügatçemiz” şiirinin bende başka bir hatırası daha vardır. Önce, şiirin son dördünlüğünü okuyalım:

*Ameleye “ırgat” yokuşa “bayır”
Çokbilmişe “eke” kollama “gayır”
Bıkkınlığa “ateh” sevaba “hayır”
Üzüm reçeline “teh” derler bizde.*

İşte bu son dördünlükte yer alan “teh” kelimesinin ne anlama geldiğini öğrenmek için internette arama yaptığımız zaman, karşınıza kelimeyle ilgili her hangi bir bilgi çıkmadığını görürsünüz. Teh, Kahramanmaraş'ın Afşin ve Elbistan yörelerinde güzün üzümler toplandıktan sonra, çekirdeğiyle birlikte kaynatılmasıyla elde edilen ve çok lezzetli, pekmeze reçel arası bir yiyecek türüdür. Özellikle üzüm bağının bol olduğu köylerde yaygın olarak yapılmakta olan tehi, ben o yaşa kadar bir kere bile görmediğim ve hayalimde canlandıramadığım tehin ismini bu şiir vasıtasıyla duymama rağmen, kendisinin ne kadar tatlı olduğunu, yıllar sonra annemler yaptığı zaman ancak anlayabilecektim. Günümüzde ne yazık ki, artık unutulmaya yüz tutan tehi arayıp bulmanızı tavsiye ederim. Yerken, Hayati Vasfi'yi de yâd edeceksiniz. Bu arada şunu da itiraf etmeliyim ki, “Lügatçemiz” şiirinin de, şiirde yer verilen tehin de tadı hâlâ damağımdadır. Şimdilerde bile, köye her gittiğimde teh yapan var mı diye sorduğum, bulamayınca üzüldüğüm olmuştur.

Türk edebiyatının şairlerine aşinalığı olanlar bilirler ki, birçok farklı düşüncede olan şairlerimiz, kendi düşünce yapısında eserler vererek, edebiyatımızın zenginleşmesine katkıda bulunmuşlardır.

İşte onlardan biri de, yazdığı memleket ve vatan kokulu şiirlere ek olarak, yukarıda giriş kısmını verdiğimiz “Lügatçemiz” şiiriyle Türk edebiyatında kalıcı yer edinmeyi başarmış şairlerden biri olan Hayati Vasfi Taşyürek'tir.

Onun şiirlerinde geleneksel ‘aşık edebiyatı’ tarzının hâkim olduğunu, ilk okuduğunuzda fark edebilirsiniz. Şiirlerinde mahlas olarak kendi adını kullanmış olup, şiirleri Kalbimdeki Arzu- 1960, Yedi Uyurlar- 1963, Dile Gelen Anadolu- 1973, Ülkü Tomurcukları- 1976, Ebesinin Oğlu, Acılar Bulutu ve Nazar adlı kitaplarında toplanmıştır.

Bir şair, hele hele geleneksel şiirimizde beslenen bir şair olur da, aşk şiiri yazmaz mı dersiniz. Hayati Vasfi Taşyürek de, elbette ki diğer birçok konuyu ele aldığı gibi, aşk konusunu da ele almış ve bir kısmı kendi devrinde ve sonraki yıllarda özellikle Kahramanmaraşlı halk ozanları tarafından bestelenip söylenen birçok aşk şiiri kaleme almıştır. Onların içinde beni en çok etkileyen şiir, sanatçı Mustafa Yıldızdoğan’ın o güzel yorumundan dinlediğim bir şarkının sözleri olarak karşıma çıktı: “Saçların.” İlk başta sıradan bir şarkı gibi gelse de, Hayati Vasfi Taşyürek’in, kim bilir bir zamanlar sevdalandığı o meçhul güzelin saçlarını tasvir ederken kullandığı kelimeler, her dinleyicide mutlaka benzer etkiyi yapmıştır, yapacaktır:

*“Söküp atılmıyor bende mi kusur?
Doğarken kök salmış öze saçların.
Bir kara sevda ki, ya büyü ya sır,
Sığmıyor kalem, söze saçların.*

*Örgüde bir başka, düzde bir başka,
Gizlendiği zaman nazda bir başka.
Omuzda bir başka yüzde bir başka,
Kirpik olmuş inmiş, göze saçların.*

*İpekten, sırmadan tel tel yaratmış,
Telini bir ömre bedel yaratmış.
Sanki Vasfi için özel yaratmış,
Dört mevsim bir başka taze saçların.”*

Siyaset, her dönem birçok insanın ilgi duyduğu, kiminin hep yarar gördüğü, kiminin ise çoğunlukla zarar gördüğü bir konu. Elinde kalem, gönlünde ilham olan bir şairin en son ilgilenmesi gereken bir konu olan siyasete, Hayati Vasfi de ilgi duymuş ve bir dönem Tanır Kasabasının belediye başkanlığını yapmıştır. Normal kimliğiniz ne olursa olsun, eğer siyasete soyundunuz da, kıyısından köşesinden bir makam elde ettiyseniz, çevrenizdekileri tam da onların arzu ettiği tarzda memnun edememe riskiniz var demektir. Makamın büyüklüğü önemli değildir, sizden beklentinin büyüklüğü ve onu gerçekleştirme durumunuzdur asıl büyük olan. İşte Hayati Vasfi de belediye başkanlığı yaptığı dönemde, herkesin hemfikir olduğu üzere Tanır’a elinden geldiğince hizmet etmiş, kasabanın çehresini değiştirmiş, birçok insanın iş gücü sahibi olmasını sağlamış ama şair yüreğinin nazikliği ile siyasetin katı kuralları arasında, o günlerin şartlarında gelgitler yaşamış ve belediyecilerin kaderinde var olan gelen, halkı memnun edememe durumu, doğal olarak onun da başına gelmiştir. Bence, Hayati Vasfi’nin şairlik yönünün tanınmasını engelleyen en büyük etken, siyasete girmesi olmuştur. Kendisini bir şair olarak seven birçok insanın, başkanlık döneminde parti rekabeti meselesinden ve hizmetlerini yeterli görmemelerinden dolayı, sonraki seçim döneminde seçilememiş ve onun gönlünün kırılmasına yol açmıştır. Dahası terk-i sıla etmesine de sebep olmuştur. Şair son zamanlarını Ankara’da geçirmiş, vefatından sonra Tanır’a defnedilmiştir.

Evet, Hayati Vasfi Taşyürek, soyadı gibi taş yürekli biri değil, aksine, Tanır Kasabasındaki Ayrandede gibi hep ilham kaynayan bir yürek sahibiydi. Hayat serencamı ne olursa olsun, şiirleri günümüzde de halk ozanları, şarkıcılar ve okurlar tarafından beğeniyle okunan, dinlenen bir şairdir. Kendi yöresinin sesini, soluğunu dizeleri vasıtasıyla başka diyarlara da duyurmaya çalışmış, adı, önce hatırlanıp sonra unutulmuş da, önce unutulup sonra hatırlanan da olmamış, belleklerde hep var olagelmiştir. Bir gün Tanır’a gider de, hemen merkezde şarılıtsı Hurman çayının şarılıtsısına karışan Ayrande de kayaların arasında suyun çıktığı yerdeki parka varırsanız, şairin heykeli size, “Hoş geldiniz.” diyecektir. Onun dizeleri, çağlayarak akıp, Hurman Çayı vasıtasıyla uzak diyarlara giden sular eşliğinde, kulaklarımızda yankılanacaktır.

Unutmayın...

USANDIM

Şükrü TÜRKMEN

Gönülden gönüle giden bir yolda
Keklik gibi seke seke usandım
Merağım kalmadı parada pulda
Dişlerimi sıkı sıkı usandım

Hasretiyle için için ağladım
Resmine bakarak gönül dağladım
Umudum kaybettim, kara bağladım
Yollarına baka baka usandım

Baharı unuttum, güzü kokladım
Sevdamı gönlüme sardım sakladım
Belki gelir diye her gün bekledim
Yokluğunu çeke çeke usandım

Bazen boran oldum bazen kar oldum
Bazen ahbap oldum bazen yâr oldum
Bazen ateş oldum bazen kor oldum
Gözyaşımı döke döke usandım

Hüzünle kararttım sevgi dağımı
Gazele döndürdüm İrem bağımı
Sevdama örülen hicran ağımı
Gece gündüz söke söke usandım

GAM EZGİLERİ

Nuri PEKSÖZ

Kötürüm bir kalple düştüm yoluna
“Tenhalarda kalma gel” diyen olmaz
Adımı bir kere almaz diline
“Şad ol bu cihanda gül” diyen olmaz

Ümmiyim bilemem hurufatını
Edeple aşk ile öğren zatını
Hayran ol da seyret sen miratını
“Zübde-i Âlemsin bil” diyen olmaz

Vurgunlar yesen de ersin demezler
Cinnete bürünsen yârsin demezler
Dostun visaline ersin demezler
Geçersin canından “öl” diyen olmaz

Kurur da güllerim gam ayazında
Döküldüm, kırıldım yârin yüzünde
Ağladı türküler sükûn sazında
“Kederi bestele çal” diyen olmaz

Bentler kurdum durulasın ey kalbim
Tuğyan ettim yorulasın ey kalbim
Menzil diye sorulasın ey kalbim
“Bu Hakk’ın selamı al” diyen olmaz

Sitemkârsın gözlerdeki yalana
Şaki oldun girdin bunca talana
Dost mu dersin her yüzüne gülene
“Bir Name yaz bana sal” diyen olmaz

Bu sahrada kıran olur âh kalır
Her vurgundan geri bu günah kalır
Yerde mezar gökte mihiri mah kalır
Ey *Atba* yaşını sil diyen olmaz.

HAL EHLİ BİR İNSAN

Mehmet TAŞ

Hayati Vasfi Taşyürek; iriyarı görünüşü, başında fötr şapkası ve kalın sesiyle siyah beyaz Türk filmlerinin birinden fırlamış köy ağası gibiydi. Hani bazı meslekler bazı sanatlar vardır insanın dış görünüşüyle özdeşleşir de ilk bakışta hemen bu şairdir bu müzisyendir diye kanaate varırsınız Abdurrahim Karakoç'un fiziki görünüşünü şiirle bağdaştırırsınız ama Hayati Vasfi'yi bu görünümüyle hiçbir sanatla bağdaştıramazsınız.

Ancak o iri yarı görünüşünün altında yufkacık bir yürek yattığını insanı hemen etkileyen o davudi sesiyle sohbe başlayınca anlarsınız.

Ustaca seçilen kelimelerin ustaca sıralanışında mı dersiniz, kelimelere yüklediği hassasiyette mi dersiniz bilmem ama ne zaman karşılaştım derin bir saygı derin bir muhabbet besledim Hayati Vasfi Taşyürek'e. Bugün bu değerlerle dolu anılarımın olmadığına hayıflanıyor olsam da onları yeniden bir araya getirme aynı masa etrafında yeniden toplanma şansını maalesef kaybettik.

Hayati Vasfi Taşyürek, Lugatçemiz şiiriyle ön plana çıkıyor gibi görünse de aslında o şiiri ön plana çıkartan tamamen yöresel bir ağız olmasından kaynaklanıyor diye düşünüyorum. Taşyürek, aşk dolu hamaset dolu şiirlerini davudi bir sesle okunduğunda insanı başka diyarlara taşır adeta kendinden geçirirdi.

*“Bir elim tespih çeker, haktan rahmet dilenir,
Öbür elimde, isyanın; günahı sergilenir.
İnsan mıyım; hayvan mı, bilemedim ben neyim,
Ya Rab birlik nasip et; zıtlıklar içindeyim...”*

Zıtlıklar adlı şiirindeki muhasebe ince bir üslubun, hassas bir söyleyişin eseri

*“İpekten sırmadan, tel tel yaratmış
Telini bir ömre bedel yaratmış
Sanki Vasfi için özel yaratmış
Dört mevsim bir başka taze saçların”*

Saçların şiiri bir övgünün tel tel sıralanışı olarak ses verir.

Rahmetli Hayati Vasfi Taşyürek'in sanat yönü sanat eleştirmenlerinin değerlendirmeleriyle daha iyi anlaşılacaktır. Ben türkü olmadan da sevmiştim Saçların şiirini.

Büyük keyif duyduğum feyz aldığım ve yanında bulunmaktan da gurur duyduğum birkaç anımı da bu vesile ile şair dostlarla paylaşmazsak bu güzel hatıra yarın bizimle birlikte gider.

Elbette geçen bunca zamandan sonra bazı ayrıntıları hatırlamak zor olacak. Rengini hatırlamadığım ama markasını çok iyi hatırladığım bir arabası vardı. Şevrole / Impala. O zaman lüks arabalardandı. Öyle yumuşak amortisör takımı vardı ki araba durduğunda bile arabanın arka tarafı esnemeye devam ederdi. Dernekler tarafından organize edilen gecelere bu arabayla giderdik.

Zaten o zamanlar da Elbistan'da araba sayısı iki elin parmaklarını geçmeyecek kadardı.

Bahar mevsimi olmalıydı. Rahmetli Abdurrahim Karakoç ve rahmetli Hayati Vasfi Taşyürek ile birlikte bir program için Darende'ye gitmiştik.

Darendeliler o gece şiire doymuştu. Hayati Vasfi sahneye çıktığında o tok sesiyle zaten bütün salonu dolduruyor dinleyicileri diyardan diyara dolaştırıyordu.

Abdurrahim Karakoç ve ben de birer ikişer şiir okuduk. Program bittikten sonra yeniden memlekete dönüyoruz. Yol o kadar çok uzun değil, bir de yağmur yağıyordu. Yer yer çakan şimşekler karanlığı parçalarken yola esrarengiz bir hava veriyordu.

Bir ara Abdurrahim ağabey bana, yarı şaka yarı ciddi “Sen bir daha gelme bizimle” dedi. Bozuldum. Neden diye sormaya cesaret edemedim.

Hayati ağabey sordu benim yerime. “Dünkü çocuk benden fazla alkış alıyor.” Haklıydı da o şair ne kadar dev olsa da şiir okuması o kadar cılız kalıyordu.

Hayati ağabey “Yahu Abdurrahim, ben sana hep demiyor muyum? Şiiri sen yazarsın ben okurum. Eh Mehmet de güzel okuyor” dedi.

İki dev şair arasında ben gibi bir çömezsin sohbete konu olması gururumu okşasa da utandım.

Abdurrahim ağabeyi Elbistan’da bir akrabasının evine bıraktık. Ev kimindi hangi mahalleydi şimdi hatırlamıyorum... Vakit hayli geç olmuştu. Bu saatten sonra Hayati ağabeyin Elbistan’a yaklaşık 35 km uzaklıktaki Tanır Köyüne gitmesine gönlüm razı olmadı. Bizde kal bu gece. Sabah kahvaltıdan sonra gidersin diye teklifte bulundum.

Evimiz; Elbistan’ın en işlek yerinde, duvarı kerpiç, tavanı mertek, fındık salon, çekirdek sofa bir evdi. İçinde yaşayanların garibanlığını inkâr etmeyen evde, bir tane somya ve yerde serili birkaç küçük yer minder vardı. Buna rağmen Hayati ağabeyi ağırlamak bize bir külfet getirmedi.

Ağırlamaktan şeref duyduğumuz misafirimizi somyaya hazırladığımız yatakta yatırmakta bizim misafirperverliğimizin gereği idi. İçerde her şey yerli yerine yerleşirken; dışarıda gök yırtılmışçasına yağmur yağıyordu. Toprak dam daha fazla dayanamadı gecenin yarısında damlamaya başladı.

İkram var dayaktan beter. Gece gece yola gitmesin diye misafir ettiğimiz misafirin somyasının üstü dâhil odada akmayan yer yoktu.

Gecenin geri kalan kısmını kovalara damlayan suları sayarak geçirdik. Sabahın ilk ışıklarında yola çıktığında yorgunluktan bitkin bir durumdaydı.

Ondan sonra ne zaman karşılaştık o sanki o geceyle alay eder gibi gülümser, ben o gecenin mahcubiyetiyle kızarırdım.

Ankara’da jetoncu amca olduktan sonra bir daha görüşemedik.

“Güzel insanlar güzel atlara binip gittiler.”

Önce Hayati Vasfi sonra Abdurrahim Karakoç ve niceleri.

Yerleri nur olsun.

ATEŞTEN KIRMIZI KARDAN BEYAZIM

Durmuş KAYA

Mavi sularına bir resim çizer
Ateşten kırmızı, kardan beyazım
Kara gözlerinde hülyâlar gezer
Peygamber kokuşlu baharım, yazım
Ateşten kırmızı, kardan beyazım

Demlenince yıldızından ayından
Zaman destan destan geçer kıyından
Şehitler geliyor sanki toyundan
Sevgili’nin öğündüğü şahbazım
Ateşten kırmızı, kardan beyazım

Başımı kaldırıp ufkuna baksam
Yaslanıp göğsüne kokunu çeksem
Bulut bulut olsam, üstüne çöksem
Göklerde inlerken tek bir niyazım
Ateşten kırmızı, kardan beyazım

Bir kan türküsüdür aşkın ahengi
Şahlanır koynunda çağların cengi
Bayrağın rüzgârı, güllerin rengi
Hıçkırın bülbülüm, gamlı avazım
Ateşten kırmızı, kardan beyazım

Oğuz oymağından, Kayı boyundan
Kınalı kuzular içmiş suyundan
Gün tülünü büker geçer koyundan
Yüce Mevla oldurunca olmazım
Ateşten kırmızı, kardan beyazım

Aynalı Çarşı’yı çığrısan ağıt,
Dağlar başındaki efkârı dağıt
Ne bir ipektenim, ne de bir kâğıt
Alnıma kurşunla yazılmış yazım
Ateşten kırmızı, kardan beyazım

İPEK YÜREKLİ BİR ŞAİR

Ramazan KILIÇ

1931 yılında Afşin ilçesinin Tanır köyünde doğan Hayati Vasfi'nin annesi Zehra Hanım, babası ise emekli Yüzbaşı Hüseyin Dede efendidir. 1957 yılında muhtar olan Hayati Vasfi 1968 yılında, kasaba olan Tanır'a Belediye Başkanı seçildi. İl Genel Meclisi üyeliği ve 1980'li yıllarda da sendika yöneticiliği yaptı.

Hayati Vasfi şairliğin getirdiği hazır cevaplılığının yanı sıra aynı zamanda bir söz sarrafıydı. İçinde yaşadığı toplumun söz temsilcisi, yol göstereni, hedef belirleme vasfına sahip bir edibiydi. Duygularına ve sinirlerine son derece hâkim, ruhen de kaim bir insandı. Vasfi; kaba tavır yerine diliyle tokat atmasını bilir, verilmesi gereken dersi-sözü yalın bir kılıç gibi kullanan, beyni ve yüreği temiz, kan, kin, herhangi bir menfi ideoloji ile beyni kirlenmemiş; vatan, bayrak, din ve insanlık sevgisini aşan dar bir milliyetçilik anlayışından uzak, idealist bir Türk milliyetçisiydi.

Şair, soyadına uymayan, sosyal hayatında gani gönüllü ve cömert bir insandı. Çalışır-kazanır, bütün kazancını da bir günde eş ve dostlarıyla bitirebilirdi. Gelecek kaygısı ve zaman telakkisi yoktu. Benimde içinde bulunduğum bir sohbet halkasında, akranlarından bir kişi; "Vasfi efendi, gerek hükümet erkânından gerek iş çevresinden, gerekse de bürokrasiden birçok eşin dostun var. Senin yerinde başka biri olsaydı şimdiye kadar bu avantajını kullanır, çok zengin ve servet sahibi olurdu. Sen bu avantajını niçin kullanmadın" diye konuşunca, Şair; "Biz şairler cesur ve pervasız yaşayan insanlarız. Üç tane büyük korku bizde yoktur. Bunlardan birincisi sefalet, ikincisi hastalık, üçüncüsü ise ölüm korkusudur. Ben ölümden korkmuyorum ki hastalıktan korkayım. Hastalıktan korkmuyorum ki sefaletten korkayım ve sefaletten korkmuyorum ki güç ve iktidar sahipleri önünde boyun büküp, el pençe divan durayım" diyerek hayat felsefesini ortaya koyan gönül ehli bir insandı. O, ilhamını Hak'tan alan, yüzünü de halka dönerek yaşayan halk, hiçbir yere dayanmadan, kendi ayakları üstünde durabilen bir tavrın adamıydı. Bir bayram sabahı camiden çıktuktan sonra cadde de bayramlaşma adına teşebbüs ettiğim anda, "Bizim bayramlaşmamız yolda olmaz" diyerek hamlemi boşa çıkaracak kadar gelenek görenek ve adetlere bağlı sağlam bir yapının mensubuydu.

Hayati Vasfi Taşyürek'in edebi hayatının şekillenmesinde Şair-Asıl adı Durdu Mehmet Sağ olan şair, 1922 yılında Elbistan 'da doğdu. İlk ve ortaokulu bitirdikten sonra ailesinin geçimini sağlamak için ticarete başladı. Daha sonra sevdiği kızla evlenebilmek için liseyi bitirdi. Ardından Ankara Hukuk Fakültesine kaydını yaptırdı. Fakültede okurken amansız bir hastalığa yakalandı. Fakülteyi bitirip avukatlığa hazırlandığı günlerde 28 yaşındayken (1950) vefat etti.-Ferahi'nin büyük etkisi olmuştur. Şaire "Vasfi" mahlasını Ustası Ferahi vermiştir. Ferahi'nin gösterdiği yol-yordamı takip eden Hayati Vasfi, halk şiirine kendi sesini de katarak heceyi yeniden yorumlamıştır. Bu ses, hece şiiri adına yeni bir çığır açarak kendi dönemi ve dönem sonrası için bölge şairlerine yeni bir nefes olmuştur.

Şair, gençlik yıllarından olgunluğa geçerken kendi üslubunu bulmak üzere yoğun bir çalışma-araştırma-okuma dönemi yaşar. Bu gayretinin sonucunda ciddi bir donanıma sahip olur ve ilk eseri olan 'Kalbimdeki Arzu'yu yayımlar. Daha sonra 'Ashab-ı Kehf', 'Dile Gelen Anadolu' ve 'Ülkü Tomurcukları' yayımlar. Ölümünden sonra ise 'Barışa Hizmet' ve 'Nazar' isimli kitapları şiir severlere ulaştırılır.

Taşyürek, aşk, sevgi, hasret, memleket ve kahramanlık şiirleri yazdı, gür bir ses tonuna sahip, belagati yüksek olan şairimiz irticalen de atışmalar yapardı. O, soyadına inat, sevgi dolu, ipek gibi yumuşacık bir yüreğe sahipti.

"Gel artık bekletme hasretlik yeter

Bastığın mermerde karanfil biter

Hayati'ye hayat ölümden beter

Kolunda sen yoksan ela gözlü yar" derken sevgi ve hasreti yüreğinde harmanlar, kâh bahtına sitem eder, kâh şükür dualarında Hakk'a teslimiyetin gönül huzurunu hisseder ve hissettirirdi.

"Talihin yâr değilse eşin düztaban çıkar

Ceylan bakışım dersin gözünde çiban çıkar

Yokta tanımayanlar varda akraba çıkar

Ananı ağlatanın başında baban çıkar

Vasfi'ye ağam deme belki de çoban çıkar." satırlarında, bilge bir duruş sergileyerek Türk'ün kocası makamından seslenirdi. Kader karşısında yapılacak çok da bir şeyin olmadığını "sen övme işin övsün" deyimine kanat çalıp geçirdi.

Zaman olur dualarında Hakk'a teslimiyetin huzur ve huşusunu bulur;

"İrisinde ufağında

Şaşırma nefis dağında

Nemrut'un ateş bağında

İbrahim'e gül et beni.

*Çıkmazsa vuslat avına
Vasfî ne ile avuna
Nil nehrinde Firavun'a
Mezar olan sel et beni.” derdi.*

Memleket kaygısı ve sevdasının şairde çok yoğun yaşandığını biliyoruz.

*“Seninki bir sırma saçın
Ya bir fidan boyun derdi
Beni yakan için için
Kentin derdi köyün derdi”* mısrası bu yoğunluğu anlatır bize.

Zaman zamanda ecdat yadigârı yerlere çektiği hasreti iliklerine kadar yaşadığını görürüz. Bir Avrupa gezisi sırasında Budapeşte’de iner ve Tuna nehriyle dertleşmek ister:

*“Buluştuk Budapeşte’de
Tuna yandı ben ağladım.
Geçmişî yâd ede ede
Tuna yandı ben ağladım”* der.

“İstanbul’da Aradıklarım” şiiri ile de İstanbul’un şahsında memleketin genel ahvalini anlatır.

*“Bağrında al bayraksız gezenlerin kiri var
Sularında bölücü güçlerin zehiri var
Uyandırmıyor seni akan oluk oluk kan
Kendine dön kendine toparlanmadan yakan.*

*Silahsız hareketin çekecekken başını
Gene mi Anadolu’m silecek gözyaşını
Öz benliğine dön ki devlet millet kurtulsun
Benim gözümde ancak o zaman İstanbulsun.”*

derken ise bir yerin kıymetini artıran esas unsurun insan olduğuna parmak basarak zihinlerimize, bizi biz yapan değerlere sahip çıkılmaması durumunda ne memleket bize ait, ne de biz o memlekete aidiz fikrini işlemeye çalışır.

Kısacası şairi bir cümleyle tarif edecek olursak; “O Mevlana’da coşan. Yunus’ta ummanlaşan bir seveda’nın adıdır.

*“Gurbetlerde kalan yolcu gel sevelim sevillelim
Her sorunun cevabı bu bil sevelim sevillelim.”*
“Ete kemiğe büründüm/ Yunus diye göründüm” diyerek kendini özetleyen Yunus Emre’yi yüzyıllar sonra en güzel şekilde anlatan Hayati Vasfî şairliğin zirvesine çıkmış, Konya’da yapılan Yunus Emre Şiir Yarışması’nda takdir ve taltif edilerek birincilik ödülüne layık görülmüştür.

*“Beşerin beynine sevgi mührünü
Vuran kimdir dedim Yunus dediler.
Hoşgörü harcıyla huzur şehrini
Kuran kimdir dedim Yunus dediler.”*

Müteşebbis bir kişiliğe de sahip olan şair, Afşin’e ilk matbaayı kuran ve “Efsus” adındaki ilk gazeteyi de çıkaran kişidir. Eserleri birçok ünlü sanatçı tarafından bestelenmiş olan şair, en ufak bir menfaat beklemezsizin eserlerini adeta hibe etmiştir.

Varlıklı bir ailenin çocuğu olmasına rağmen başta da ifade ettiğimiz özelliklerinden olsa gerek, özellikle hayatının son zamanlarını zorluklar içinde geçirmiştir. Biz o’nu “Lugatçemiz”le tanıdık, “Jetoncu Amca”yla Hakk’a uğurladık. 20 Nisan 1990 yılında Ankara’da vedalaştı dünyayla. Mezarı Tanır köyünde bulunmaktadır.

Ruhu şad, mekânı cennet olsun.

HÜZÜNKÂR

Hızır İrfan ÖNDER

Her gece dalamam pembe rüyaya
Kalbimde hüznün var gözlerimde yaş
Dayanamaz oldum çirkef dünyaya
Kalbimde hüznün var gözlerimde yaş

Yüreğim yağmura hasret bir toprak
Umudum hazanda kurumuş yaprak
Anladım mutluluk benden çok irak
Kalbimde hüznün var gözlerimde yaş

Baharım güz olur, yazım karakış
Hayatın çilesi yüzümde nakış
Tüketiyor beni Tanrım bu akış
Kalbimde hüznün var gözlerimde yaş

Hayallerim, gerçeklerim hüzünkâr
Hiç olmadım bu dünyada bahtiyar
Genç olmadan birden oldum ihtiyar
Kalbimde hüznün var gözlerimde yaş

Zemheride pişer, yazın donarım
Her çocuğun gözyaşında yanarım
Sükûtî’yim acılarla kanarım
Kalbimde hüznün var gözlerimde yaş

HAYATİ VASFİ TAŞYÜREK

Muaz ERGÜ

Kahramanmaraş şairleriyle, âşıklarıyla meşhur bir şehrimiz. Pınarlarından adeta şiir kaynıyor, derelerinden türkü akıyor, bulutlarından söz yağmurları yağıyor. Mümbit bir kültür toprağı... Hayati Vasfi Taşyürek de bu bereketli toprağın bize sunduğu değerlerden. 1931 yılında Afşin'in Tanır Beldesinde doğuyor. Annesi ve dayısının izini takip ederek âşıklık geleneğine uygun şiirler yazıp, söylüyor. Kurumsal eğitim almadan kendini yetiştiren biri. Ustası âşık Ferahi Ona Vasfi mahlasını veriyor. Doğduğu Tanır Beldesi, yüksek tepelerle çevrili bir havzadadır. İçinden Hurman Çayı akar. Yani dağlara, tepelere bakıp bakıp Hurman Çayı'nın akışındaki eşsiz şiiri dinleyerek büyür insanlar. Şair olmanın, şiir söylemenin en doğal hâl olduğu bir doğa... Taşyürek'in fitratı şiire yakındır. Küçük yaşlardan itibaren şiirle hemhal. Şiirin ikliminde...

Soyadının aksine ipek gibi bir yüreği var Hayati Vasfi Bey'in. Duyarlı... Gönül Sazı şiirinde "Mızrabı sert vurma gönül sazına/Kırılırl telleri bağlayamazsın..." derken o inceliğe dokunuyor. Sertliğin, hoyratlığın kırıcılığını, kıyıcılığını söze getiriyor bu mısralarla. Taşyürek, milletini çok seven bir ozan. Her dem türküler söyleyen, türküler söyleten, gönülleri uyandıran gönül eri. Köroğlu, Veysel misali... Anadolu'yu bize yurt yapan, buraları bizim kılan düşüncenin, mirasın, mantığın, mantalitenin ayrılmaz takipçilerinden aynı zamanda. "Yesevi'nin çeşmesinden akmışım/Mevlana'nın gözleriyle bakmışım/Yunusların tezgâhından çıkmışım/Senlik benlik dostu giden yol mu ki/Yağız Osman tuğ dikince Söğüt'e/ Edebalı gül yolladı yiğide/Öz gardaşım Abdal'ı da beyi de/Sarışımın esmerim de el mi ki" diyor. Birliği, kardeşliği, Anadolu mayasını getiriyor mısralara. En samimisinden sesleniyor mısralarında.

Şiirin o sonsuz iksirinden doya doya içen Hayati Vasfi Taşyürek aynı zamanda memleketi Tanır'da belediye başkanlığı da yapmış. Halkın içinde, hemşerilerinin yanı başında. Fildişi kulelerde oturup, biteni seyretmemiş. Tanır'a sosyo/kültürel alanda birçok değer katmış. Ayran Dede Parkı bunlardan sadece biri. Belediye başkanlığı gibi seçilmiş bir makamda da bulunan Taşyürek makam, mansıp, koltuk, şan, şöhret sevdasının da boş bir heves olduğunu görmüş. "Boşa aramışım köşkü, sarayı/Buldum sultanları çullar içinde/Sessizce gezermiş pirlar alayı/Gülüp geçtiğimiz kullar içinde" diyerek bu yüce hakikate parmak basıyor.

Memleketi Afşin'de 1964'den itibaren Efsus isimli bir gazete çıkarıyor. Birçok şair ve yazarla yarenlik ediyor. 1990 yılında Ankara'da geçirdiği bir kalp krizi sonrası vefat ediyor. Afşin Belediye Başkanı Mehmet Fatih Güven Onun ölüm yıldönümünde düzenlenen bir programda şunları söylüyor: "Aramızdan çıkan, bu topraklardan beslenerek gördüklerini kâğıda dökmüş ve sadece Tanır'a, Afşin'e, Kahramanmaraş'a değil tüm Türkiye'ye mal olmuş ulusal bir değerimizdir. Başka insanlarla bir araya geldiğimizde bana Afşin'i anlat dediklerinde Hayati Vasfi Taşyürek diyorum, Âşık Mahzuni Şerif diyorum, Âşık Hacı Yener diyorum. Çünkü bu insanlar yaşadıkları yerleri o kadar güzel anlatmış ki, bizlere de bu değerleri anlatmak kalıyor."

Yazımızı şairin Tarıfsız Hasret şiiriyle nihayetlendirelim.

*Sevda ne demektir? Gönül şehrini,
Bir tatlı bakışa satmayan bilmez.
Yalnız gecelerin zalim kahrını
Hayale sarılıp yatmayan bilmez*

*Kimine gurbetmiş dağların ardı
Ölseydi mahşere çaresi vardı
Benim başımda ki dermansız derdi
Vefasız Dostları bitmeyen bilmez*

*Diyemem kaç sene, sayamam kaç ay
Unutmak mı? Unut demesi kolay
Bağrında ki sancı nasıl bir olay
Yâri ele gelin gitmeyen bilmez*

*Teselli kalmadı melalim için
Varsa örnek verin ahvalim için
Çektiğim çileyi bir zalim için
Gençliğini heder etmeyen bilmez.*

SENDEN SONRAM YİNE SENSİN**Savaş ÇAKIR**

Yeryüzüne yazılmış en güzel aşk sözsün
Gözlerinin esrarı anlıma dokuyacak
Yüreğime yansıyan en nazenin yazısın
Gözlerim her bakışta yeniden okuyacak

Sevgiden öte duygu hissettiğim o ansın
Aşk isteyen yüreğim bakışlarına kansın
Bırak bakışlarını aşk ateşimde yansın
Ruhumun her halini aşk ile süzüyorsun

Gönlümün gözlerine sevdası yine sensin
Tarifsiz o aşkların manası yine sensin
Güle damlayan aşkın damlası yine sensin
Dokunduğun gülleri renginle beziyorsun

Ruhuna her saniye aşkı okusa sesim
Dokunduğun canlıya aşk üflese nefesim
Sevgiye sevgiliye aşka yeni bir isim
En güzel sözlerinle yine sen koyuyorsun

Sen içimdeki sevda bende seven yüreksem
Sana olan sevdamı mısralarıma döksem
Tüm aşkları yoluna karanfil diye eksem
Layık olamam yine aşkına biliyorsun

GİDERİM**Zekeriya YILMAZ**

Gün olur, dar gelir bu şehir bana
Gönlümü sılaya bağlar giderim
Ayrılık ölümden zor gelir cana
Garip yüreğimi dağlar giderim

Taşırım sevdamı hatıralarda
Ruhum bende kalır yüreğim yârda
Yağmurla ıslanmış bir sonbaharda
Sular seller gibi çağlar giderim

Günün ilk ışığı vururken cama
Dervişoğlu düşer, kedere gama
Dönüp de son defa bakıp arkama
Kara talihime ağlar giderim.

HAYATI VASFİ AĞA

Mehmet GÖZÜKARA

Şiir söz söyleme sanatıdır. Her kim ne söyleser kendini söyler. İnsan söylediği sözden ibarettir. Diğer sanat dallarında olduğu gibi şiir de bir geleneğin ürünüdür. Gelenekten beslenmeden hiçbir sanat dalı gelişmeyeceği gibi şiir de gelişemez. Ben yaptım oldu mantığının tek geçmeyeceği yer sanattır.

Ancak; sanatkarların gelenekten haberdar olarak ve sanatın üstüne bir şey ekleyerek veya çıkararak yeni bir eser ortaya koymaları mümkündür.

Herhangi bir değerın millet tarafından hüsn-ü kabul görmesinin yegâne yolu, yapılanın ona ait kültürün bir parçası olduğunu hatırlatacak çağrışımları üzerinde taşımasına açık kapı bırakmaktan geçer. Böyle bir hassasiyet kaygısını en başta şairler taşımalıdır.

Şairler şekil ve kalıp olarak aynı malzemeyi kullansalar dahi, söyledikleri sözün özgül ağırlığının yanı sıra sözdeki uyum -iç ahenk- açısından birbirinden ayrılırlar.

Hayati Vasfî'yi gelenekten gelen kendi taydaşlarından ayıran en büyük özelliği aksiyon adamı oluşu ve bunu şiirine ustaca yansıtabilmesidir. Şairimiz kendi yaşadığı coğrafyaya sesi ulaşan halk şairlerinin bakış açılarını daha geniş bir açığa taşımayı bilmiştir.

Hayati Vasfî *Türküler*¹ isimli şiirinin bir dördlüğünde:

*Biri almak için bin veren yiğit
Karın tokluğuna can veren yiğit
Bayramdan bayrama et gören yiğit
Sılasında gurbet türküsü söyler¹*

İnsan sosyal bir varlıktır. İçinde bulunduğu toplumdan etkilenir. Abdurrahim Karakoç'a ithaf ettiği bu şiirde halkın derdini terennüm eder. Bu terennüm -Allahu âlem- Karakoç'ta "*Bayramlar Bayram Ola*"¹ şekline dönüşür. Vasfî; iç yangınına söze yansıtır. Şairlerde oldukça fazla olan abartma sanatını hemen hemen yok denecek seviyede ancak kullanmıştır. O; ne görüyor, ne hissediyorsa onu Anadolu'da işlenen kilim gibi motif motif şiirine işleyen bir şairdir.

Sanat kaygısı taşımayan ama söylediği her sözü sanata dönüştüren kudreti, onu diğer şairlerden ayıran en büyük özelliği olarak öne çıkartıyor.

Bizim Dağlar isimli şiirinde söze şöyle giriyor:

*Ak dereler akar ayağımızda
Yağmurlu tipili boranlı dağlar
Avcılar av avlar koyağımızda
Keklikli tavşanlı ceylanlı dağlar.*

Binboğa dağlarını anlattığı şiirinde Vasfî; Binboğa Dağlarına ait olmayan hiçbir şeyi şiire dahil etmemiştir. Gördükleri, söyleyeceklerine yetecek malzemeyi kendi içinde barındırmaktadır. Bu bakış açısını her şiiri için söylesek inanın abartmış olmayız. *Geceler* isimli şiirinde:

*Yâr yerine, düş görürüm yatakta
Herkes uyur, ben yürürüm yatakta
El dinlenir, ben çürürüm yatakta
Gün doğmakla bitmez sensiz geceler.*

Diyerek bir taraftan sevgiliden ayrı geçen gecenin insana nasıl ıstırap verdiğini olanca çıplaklığıyla bizlere anlatırken diğer yandan da kendi yalnızlığına bizi ortak eder. Bu samimi ses içinde bulunduğu coğrafyada yaşayan şairlere yeni bir nefes olmuştur. O her ne kadar halk şiiri geleneğinin damarlarından beslense de kendine doğru akan pınarları bir araya getirerek ırmaklaşmış ve bu ırmak halk şiiri havzasının tekrar yeşermesine vesile olmuştur. Hayati Vasfî; ilkokul mezunu olmasına rağmen nice eğitimlilerin görünce kıskanacağı bir kütüphaneye sahip olmuş, taşrada yaşıyor olmasına karşın aydınlık bir dünya olan nadir insanlardandı.

Çok okuyan, çok gezen, çevresine ve mensubu olduğu millete karşı şair hassasiyetinin getirdiği en üst derecede ilgi gösteren onların derdini kendi derdi bilen bir gönül adamıdır aynı zamanda.

Şiirlerinde kaybedilen vatan topraklarının ve ayrı düşen kardeşlerimizin yarası onun gönlünde hep kanamış ve bu sızıyı her fırsatta bizimde hissetmemizi arzulamıştır.

Kahramanmaraş-Tanır Belediye Başkanlığı yaptığı zamanda İçişler Bakanlığı tarafından organize edilen bir Avrupa gezisine katılır. Budapeşte'de Tuna Nehrinin kıyısına vardığında iç geçirerek Tuna'yla aralarında geçen diyalogu *Ülkü Tomurcukları* kitabında Tuna şiirinde bakın nasıl anlatıyor:

*Buluştuk Budapeşte'de
Tuna yandı ben ağladım.
Geçmişî yâd ede ede
Tuna yandı ben ağladım.*

*Aral dedi Musul dedi
Kafkas Kerkük nasıl dedi
Anlat usul usul dedi
Tuna yandı ben ağladım.*

*Dedem Budin'de can verdi
Gönlüm ziyaret isterdi
Açtı kalbini gösterdi
Tuna yandı ben ağladım.*

Ben ağladığına inanıyorum. Çünkü o yapmadığını demeyen, inanmadığını söylemeyen bir şairdi. Dünyayı elinin tersiyle iten, mal biriktirme kaygısı taşımayan ve üstelikte var olanı eşiyile dostuyla yemekten büyük keyf alan bir gönül insanıydı. Her makam ve rütbeden sayısız dostları olan, en üst düzeyde siyasetçilerin saygısını kazanmış, ses sanatçıları tarafından şiirleri notaya dökülerek okunan bir şairdi. Cemal Safi, Halil Soyuer, Avni Anıl, Taner Şener, Güzide Taranoğlu, Zekai Tunca, Tufan Şentürk, Fevzi Halıcı, Hüseyin Tansever, Abdurrahim Karakoç, Mahzuni Şerif ve Hilmi Şahballı'larla aynı mecliste bulunmuştur.

Koca Şair *Ömrümün Hesabı* isimli şiirinin son beytinde: *Eğer kalmışsa, derler; vefalı birkaç dostu / Vasfî'imizin "Ne hazin bir ömrü harabî var"* derken yaşadığı ömrün bir haraptan ibaret olduğunun şuurunda olan Taşyürek gam dünyasında karşılaştığı hadiseler karşısında kendini o kadar garip hisseder ki, *Garibin İsyanı* isimli şiirinde şöyle ses verir:

*Bir başımda kırk bin sala dolaşır
Görmeden geç, bey kardeşim, görmeden.
Kara bahtım veba olmuş bulaşır
Durmadan geç, bey kardeşim, durmadan.*

*Eşim, oğlum derken, kızım ve sılam
Tavır koydu, şimdi nasıl kurtulam
Bazı dostlar gibi bir kuru selam
Vermeden geç, bey kardeşim, vermeden.*

*Dertli gönlüm, lüküsteki gömlektir
Mertlik yoğ'u değil, varı vermektir
Vasfî TAŞ'tan değil, camdan YÜREK'tir
Kırmadan geç, bey kardeşim, kırmadan. diye*

bitirdiği sekiz kıtalık şiiri iç dünyasında kopan fırtınanın şair yüreğine nasıl bir hasar bıraktığını-vefatına kalp krizinin sebep olduğunu düşünürsek-tahmin etmekte zorlanmayız.

Şairlerin yaşarken taşıdıkları değerlerinin fark edilmemeleri ne acı bir durumdur. Hayati Vasfî aramızdan ayrılırken "Jetoncu Amca" olarak ayrılmamalıydı...

Yattığı yer nur mekânı cennet olsun.

¹ H.Vasfî Taşyürek *Ülkü Tomurcukları, Nüve Matbaası, 1979 Ankara*

² A. Karakoç, *Suları İslatamadım, Ocak Yayınları, Ekim 1983, Ankara*

KOÇAKLAMA

Ali Kemal MUTLU

Söyletmesin bizi namert
Tarihimiz şanla dolu
Şahadeti sayıp cennet
Ölüme koşanla dolu

Setleri yıkarız bir bir
Yedi düvel bilmez midir
Gökleri delerek, "Tekbir"
Deyip de coşanla dolu

Hele bir bak had bilmeze
Dersini almamış teze
Trabzon hem Kelkit, Rize
Sel gibi taşanla dolu

Hep oynar mı gözün kaşın
Riyakârlık mı nakışın
Bu millet korkmadan kışın
Dağları aşanla dolu

Müslümanlık tersti size
Çanakkale dersti size
Seksen milyon üstünüze
Gelir kehkeşanla dolu

BABAM HAYATİ VASFİ TAŞYÜREK

İsmet TAŞYÜREK

Afşin, başta Ashab-ı Kehf yöresi olmasının yanı sıra şairleri, ozanları, pehlivanları ile de adını duyuran; pek çok insanı bağrından çıkararak bir yerdire. Bu insanlardan birisinde, kabuğunu kendi çabaları ile az çok kıran-kırabilmiş olan Rahmetli babam Hayati Vasfi Taşyürek'tir.

Şairlerin dünya görüşü, yaşama biçimi ve hayat felsefesi, diğer insanlarından ayrı ama birbirleriyle hemen hemen aynıdır.

Hayatı büyük şahsiyetlerin çektiği çilelerle yoğrulmuş, her defasında yolların kesiştiği büyük üstatlardan aldığı ilhamla, yoluna devam etmiştir. Etkisinde kaldığı en büyük üstadı ise Elbistanlı şair M. Ferahi Sağ'dır.

Bir gönül ehli olarak yaşam sürmüş, yaşadıklarını usta kalemlerin yaşadıklarıyla ele alıp, bir fikir harmanı şeklinde ele almıştır.

Ecdada olan hayranlığı, aşka olan sadakati ve ilahi kudrete imanı, eserlerinde ana temayı oluşturmuştur. Bundan dolayıdır ki; hayatını da eserleri gibi bu 3 tema üzerine kurmuş bir şahsiyettir.

"Evini yönetirken zorlanan ilerici

Üç kataya hükmeden ecdadın mı gerici"

Ecdadımız Osmanlının sultanlar nezdinde revaç bulan ata sporumuz güreşine varıncaya kadar eserler vermiştir.

"Türk güreşi gitti gelmez deniyor

Yeni şampiyonlar neredesiniz

Bizden öğrenenler bizi yeniyor

Yeni şampiyonlar neredesiniz

Gelişir mi güreş önem vermeden

Yetişin Vasfi' ye zeval ermeden

Yanarım ölürsem sizi görmeden

Yeni şampiyonlar neredesiniz "

Ecdada hayranlığını, emekli yüzbaşı yemen cephesi gazisi babasından aldığı ilhamla beslenmiştir.

"Babam ilk kurşunu orda yemişti;

Var alın yazımda Kerkük Elleri

Ölmeden bir kere git gör demişti

Tütüyor gözümde Kerkük Elleri

Olsa da babalı analı yetim

Bozulmamış dilim örfüm âdetim

Anlatamam dostlar nasıl hasretim

Ağrım da sızım da Kerkük elleri

Ölürsem bitmeden ayrılık yolum

Hayati Vasfi en kadersiz kulun

Bari mezarımda müjdele oğlum

Bil baba bizim de Kerkük elleri"

Bayrağa, toprağa, vatana, millete ayrı ayrı hayranlığını, sadakatini ve gelecek nesillere ulaştırılacak değerleri tek tek dile getirmiştir. Hatta bunu öyle derinden hissedip dile getirmiştir ki, ülke genelinde düzenlenen katıldığı sayısız şiir yarışmalarında verdiği eserler yoğun ilgi ve alaka görüp, pek çok dereceler almıştır.

Aşağıdaki şiiri de, Eskişehir'de Yunus Emre Şiir yarışmasında 1. olmuştur.

" Beşerin beynine sevgi mührünü

Vuran kimdir dedim Yunus dediler

Hoşgörü harcı ile huzur şehrini Kuran

Kimdir dedim Yunus dediler

*Türklük toparlanıp maya tutanda
Gemiler karada kulaç atanda
Fatihler denizde at oynatanda
Süren kimdir dedim Yunus dediler”*

Babamla yaşadığımız birkaç anıma da yer vererek, sözlerimi bitirmek istiyorum.

Konya Âşıklar Bayramı'nda, Eskişehir'de 1300 şairin katılımıyla, 1. olduğu Yunus Emre şiir yarışmasına, tekrar niye katılmadığı sorulunca; her şairin önünün açılmasını gerektiğini söylemişti.

Babamla unutamadığım bir diğer anımız ise şudur; kendisine mektupla üç tane şiir gönderen bir şair için, benim “baba bu şair kendini az geliştirmiş” dediğimde, “...geliştirir, şiir emektir. Herkes sermayesi kadar iş yapar, insanlar çalışır kazanır, başarır her şeyi ama bir şair gönlüne sahip olamaz” demiştir.

Bu yazıyı yazmama vesile olan, değerli şair kardeşim Mehmet Gözükara'ya, Haşim Kalender'e ve Rahmetliyle büyük bir dostluğu olan şiir seven gönül insanı Ramazan Kılıç kardeşime teşekkür ederken; En çok şairi olan, Afşin Elbistan yöremizin değerlerine, tüm Türkiye'nin kültürünün emanet edildiği, gurur duyduğumuz Kültür ve Turizm Bakanımız Sayın Mahir Ünal'ın bölgemizin şair, şiir ve edebiyatına gereken önemi vereceğine inanıyorum.

Babamın vefatında yazdığım, bir şiirimle yazımı bitiriyor ve saygılar sunuyorum.

Kalkın sizi öksüz bıraktım diye,
Güneş üstümüze doğdu bu sabah,
Çile dünyamızın çilekeş devi,
Bahtın bir tabuta sığıdı bu sabah.

Baba evlat değil biz arkadaşlık,
Azmi dert bohçası açtık ağlaştık,
Yenmek için senelerce uğraştık,
Bitti umudumuz çoğ'du bu sabah.

Amcam hasta diye haber almıştım
Kabristana vardım donup kalmıştım
Ölen hasta olan anam sanmıştım
Hepsi vardı babam yoktu bu sabah.

VASFİ GÜCENİR

Haşim KALENDER

Lügatçemiz lügatimden ırarken
Dermeden geçersen Vasfi gücenir
Hurman Çayı deryaları ararken
Girmeden geçersen Vasfi gücenir

Telli Senem'yle Osman edeyi
Sahren havuzunda doldur badeyi
Çoban Pınarı'nı, Ayran Dede'yi
Görmeden geçersen Vasfi gücenir

Takip eylediğim âşıklık yolu
Serçeli'nin başı aşığa yalı
Aşağı Boğaz'da çimlere halı
Sermeden geçersen Vasfi gücenir

Çoban Ahmet yaylaların ayağı
Nevruz açar sümbül kokar koyağı
Bostan Beli kafiyeler uyağı
Varmadan geçersen Vasfi gücenir

Anılar depreşip olta atarken
Yar saçlı şelale güneş batarken
Ellerimle tutam tutam tutarken
Örmeden geçersen Vasfi gücenir

Makamlar boşalır başka atanır
Tanıyanda tanır, Tanır'da tanır
At aksamaz ise yiğit utanır
Sürmeden geçersen Vasfi gücenir

Dedebaba şükürkârdır nimete
Afşin Ashab-ı Kehf düşmüş kısmete
Vasiyeti vardı oğlu İsmet'e
Vermeden geçersen Vasfi gücenir

Tuna'ya hasretin durur tamamı
Şahit ayaktadır kale hamamı
Kahramanmaraşlı Sütçü İmam'ı
Sormadan geçersen Vasfi gücenir

Kalender ölüm var bu çaba niçin
Bana da Tanır'da bir mezar açın
Dizginleri çekip Fatiha için
Durmadan geçersen Vasfi gücenir

HAYATİ VASFİ TAŞYÜREK (1931-1990)

Abdulkakim EREN

Bizim kuşak bizden sonrakilere göre Türkiye'nin en zor, en sıkıntılı dönemini yaşadı. O günkü yokluğu, zorlukları, insanların çektiklerini anlatmak çok zor geliyor yeni kuşaklara. Yalnız yeni kuşaklardan şanslı olduğumuz noktalar da vardı. Türkiye'nin hamurunu yoğuranları tanıma şansımız oldu. Necip Fazıl'ı, Erdem Bayazıt'ı, Karakoç kardeşleri, Kulhamit'i, Cansız Hacı'yı Mahsuni'yi Mahrumi'yi, Neşet Ertaş'ı, Çobanoğlu'nu, Âşık Yener'i, Mustafa Okumuş'u, Dr. Oğuz Paköz'ü, Dostozan'ı, Ali Akbaş'ı ve tabii ki Hayati Abiyi.

Bu insanların kimini dinledik, kimisinin dizinin dibine oturduk. Kiminin şiirini meydanlarda, törenlerde, dost sohbetlerinde, toplantılarda okuduk. Mahzuni ile sohbetimizde Hayati Vasfî için; "O benim hocam" dediğine, "Abdurrahim Karakoç'un şiirini neden okuyorsun?" dediğimde; "Benim demek istediklerimi söylüyor" diye övdüğüne şahit oldum. Kul Hamit'ten 'Ebced Hesabı'nı defalarca dinledim.

Büyük Doğu, Hisar, Dolunay, Ocak vb. dergilerde üstatların yazılarını okuyup, onlarla birlikte olma şansına kavuştuk. Bizden sonraki zincirinde son halkası olmasını istemediğim Haşim Kalender'i, Mehmet Gözükara'yı, Yasin Mortaş'ı tanıma, dinleme fırsatı bulduk.

Şairin, sanatçının eserini anlamak için o ortamı bilmek, en önemlisi de yaşayanlardan öğrenmek gerek. Bizim kuşağın şansı o ortamı yaşayarak gördü. Ben Hayati Vasfî'nin şiirlerini okurken ne demek istediğini, neden öyle olduğunu yaşadım, gördüm. O şiir bana dünü yaşatıp, geleceği gösteriyor. Hiç güreş meydanı görmeyen, güreşi bilmeyen şu şiirlerden ne anlar:

*"Ermeydanı kuruldu Köroğlu'ndan çalmalı
Gerçek pehlivan olan tutmalı kaldırmalı
Marashlıdan öğrendi bütün dünya çangalı*

*Kurtuluştta en önde, yiğitlikte baştadır
Güneyin Kırkpınar'ı Kahramanmaraş'tadır"*

Güreş meydanlarında Vasfî'mizi dinlerken, pehlivanlar peşrev çeker, heyecan son noktaya varır, davulcu-zurnacı Köroğlu çalar tüylerimiz mızrak olur, anlatılamayacak duygular yaşardık. Ben bu yaşadıklarımızı Hayati Vasfî'yi anlatarak aktarmak istiyorum.

17 Mayıs 1931 yılında Afşin İlçesi'nin Tanır Köyü'nde doğdu. Annesi Zöhre hanım, babası Yüzbaşı Hüseyin Dede Efendi'dir. Muhtarlığın yanında Tanır'ın ilk Belediye Başkanlığını ve İl Genel Meclis Üyeliği'ni yaptı. Afşin'de ilk matbaayı kurup "Efsus" isimli gazeteyi çıkardı. Kooperatif başkanlığı ve sendikacılık yaptı. Dört çocuk babası olan şair, 20 Nisan 1990 yılında Ankara'da vefat etti. Mezarı Tanır Kasabası'nda (şimdi mahalle) bulunmaktadır.

Yedi Uyurlar, Kalbimdeki Arzu, Dile Gelen Anadolu, Ülkü Tomurcukları, Nazar, Ebesinin Oğlu, Barışa Hizmet isimli kitapları yayınlandı.

İrticalen de şiir okuduğundan birçok şiiri yazıya geçmemiş veya karalama şeklinde kalmıştır. Şiirlerinin bir kısmı bestelenmiş, bugün televizyon ve radyolarda seslendirilmektedir. En bilinenlerden biri Mustafa Yıldızdoğan'ın okuduğu "Saçların" isimli eserdir. Avni Anıl, Taner Soner, Güzide Taranoğlu, Zekai Tunca, Tekin Tokuç, Tufan Şentürk gibi birçok besteci tarafından şiirleri bestelenerek okunmuştur. Ölümünü duyan büyük müzik adamı Avni Anıl, "Türk sanat müziği değerli bir şairi kaybetti. Kıymetini bilemedik. Nasıl yanıyorum bilemezsiniz" diyerek hayıflanmıştır.

Hayati Vasfî'mizin dayısı ve annesi Zöhre Hanım da şairdi. İkisinden de çok etkilenmiştir. Coğrafyalara çok kere insanın kaderi oluyor. Afşin-Elbistan ovasında şaire-şiire iltifat fazla olmuştur. Onun için coşkulu bir söyleyiş hâkimdir o bölgemizde. Dilekçeyi şiirle yazar, tenkidi taşlama şeklinde söyler. Destanlaştırdığı kişileri şiirle anlatır.

Hayati Vasfî konuşurken şiir mi okuyor, konuşuyor mu diye çok zaman anlayamazdım. Hayranlıkla dinlerdim. Söyleyiş tarzı, düzgün ifadesi, Türkçeye hâkimiyeti, tarihi olayları anlatışı, halkımı tanıyışı beni ve herkesi hayran bırakırdı. Sanırım Tanır'daki yalçın kayalarını yarıp gelen Hurman Çayı, ayran gibi rengi olan Ayrandede Şelalesi'nden akan soğuk suların serinliği, azmi, coşkunluğu şairimizde tıpa tıp aynıydı. O şiir okurken Köroğlu, Dadaloğlu olur, Yunus, Mevlana olur ya coşarsın ya serinler içine dönersin. Hurman Çayı ve Ayrandede gibi, ya coşkun ya sakın. Bizim bölgenin coğrafyası insanımızın kişiliğini etkiliyor, oluşturuyor bence. Urfa'dan ressam çıkmıyor, Karadeniz'den ozan çıkmıyor ama Kahramanmaraş'tan şair de ozan da çıkıyor. İki rengi gören (sarı-yeşil) bölgeden ressam çıkmaz.

Karadeniz'in insanı balık gibidir. "Üç evden ikisinde şair çıkar" sözü bu coğrafya için geçerlidir bence.

Tanırlı şairlere baktığımızda Âşık Yener, Vasfi'miz, burada mezarı olan Derdiçok, Yazıcıoğlu. Halk Edebiyatında şairleri bir saz çalarak şiirlerini söyleyenler, bir de saz çalmadan söyleyenler olarak tanımlarız. Şiirlerini sazla terennüm edenlere Saz Şairi, saz çalmadan söyleyenlere de Halk Şairi denir. Hayati Vasfi saz çalmasını bildiği halde saz çalmadan şiirlerini okurdu. Onun için Halk Şairi sıfatı en doğrusudur bence. Halkın yöresel kelimelerinin ne anlama geldiğini "Lügateçemiz" adlı şiiriyle bu güne kadar yazılan türünün ilki ve en güzeli olmuş. Herkes ezbere okur, dilden dile dolaşmaktadır. Törelerin, geleneklerin bozulması, üretenden tüketene dönen insanımız Vasfi'yi çok üzer.

*Yumurta gelir mi şehirden köye
Hani boz ayranın bazlamam vardı
Ya derviş ya ermiş konacak diye
Misafir odası düzlemen vardı*

*Komşun hastalansa kaçardı uykun
Kabarırdı hemen hâmiyet duygun
Baba dostlarına sonsuzda saygın
Görmezsen araman, özlemen vardı*

Kadınlarımızın özellikle Anadolu'daki kadınların çektiğini, acısını iliklerine kadar hisseder.

*Sabah uykusuna hasret yaşayan
Oy teri kurumaz kadınlarımız
Hayatın kahrını erce taşıyan
Yorulmaz farımız kadınlarımız*

*Almakla tükenmez bostanın otu
Şıra yapılmalı üzümü, dutu
Sırtında yavrusu, elinde sütü
Hanımca yürümez kadınlarımız*

Halk şairlerindeki aşk ve sıla hasreti Vasfi'de en güzel örnekleriyle anlatılır. Bu şiirlerin çoğu şarkı türkü olup dilden dile dolaşmaktadır.

*Söküp atılmıyor bende mi kusur,
Doğarken kök salmış; öze saçların
Bir kara sevda ki, ya büyü ya sır,
Sığmıyor kaleme; söze suçların*

*İpekten, sırmadan tel, tel yaratmış
Telini bir ömre bedel yaratmış,
Sanki Vasfi için özel yaratmış,
Dört mevsim bir başka taze saçların*

***

*Arı'yi, çiçeği, kovanı sevmem
Balında sen yoksan ela gözlü yar
Bahçeleri, bağı, bağbanı sevmem
Gülünde sen yoksan; ela gözlü yar*

*Hayat'ı sevdiren yaşlıya, gence,
Aştır düşünürsen inceden ince,
Hiçbir saz çalınmaz, dinlenmez bence,
Telinde sen yoksan; ela gözlü yar*

*Gel artık bekletme hasretlik yeter
Bastığın mermerde karanfil biter
Hayati'ye hayat ölümden beter
Kolunda sen yoksan; ela gözlü yar*

Hayati Vasfi memleket aşığı kişiliğe sahiptir. Dünyayı gezer, görür ama memleketi kimliğini yoğuran kültürü bir başkadır onun için.

*İlkbahar başkadır bizim ellerde
Aman telli turnam görmeden geçme
Eshab-ı Kehf uyur yüksek yerlerde
Uğrayıp yüzünü sürmeden geçme*

*Karpuz çatlar "Ayrandede" suyunda,
Boz bulanık akar nisan ayında
Derdiçoğ'um uyur Tanır Köyü'nde
Kabrinin başında durmadan geçme*

Hayati Vasfi'de milli duygular had safhadadır. Onu dinlerken hayallere dalar kahramanlarla yola çıkar vatan, bayrak, millet ve Ya Allah dersin. Kahramanmaraş için yazılan binlerce şiirden bence en güzelini O yazmıştır.

*Vatan, millet, bayrak, namus uğruna
Şahlanan aslandır; Kahramanmaraş
Ne gün ki bir düşman girdi bağına
Kahreden tufandır; Kahramanmaraş*

*Taçtır, indirilemez bayrak kalede
Bir Sütçü İmam var her ailede
Kültürü, inancı, örfü ile de
Türk'tür, Müslüman'dır; Kahramanmaraş*

*Sırt çevirmez, göğüs gerer kurşuna
Ufku kapalıdır yaban kuşuna
Bir devleti yendi yalnız başına
Gerçek Kahramandır; Kahramanmaraş*

Afşin'de, Kahramanmaraş'ta Güreş Festivalleri yöneten şairimiz güreşimizin gerilemesine çok üzülür. Bu günleri görerek uyarır, isyan eder.

*Yenilip yenilip gelen pehlivan
Hocan Aliço'ya ne diyeceksin?
İkinci olursa ağladır baban
Onuncu sıraya ne diyeceksin?*

*Kastım uyardı, yıpratmak değil
Hazırlan, uygula yenmesini bil
Hesaba çekerse Adalı Halil
Bu haklı davaya ne diyeceksin?*

*Hayati Vasfi'nin yaktın özünü
Ya öl ya da güldür Türk'ün yüzünü
'Bir Türk bir cihana bedel' sözünü
Unutan dünyaya ne diyeceksin?*

Kader, Şans, Talih, Değer Bilmemek: Bütün şiirlerde olduğu gibi Ayrandede Şelalesi gibi çağlayan Vasfi bazen de kabuğuna çekilir, kaderine küser

ama isyan etmez. Kabahati, eksiği kendinde arama erdemliliği gösterir.

*Talihin yar değilse
Eşin düztaban çıkar*

*Ceylan bakışım dersin
Gözünde çiban çıkar*

*Yokta tanımayanlar
Var da akraban çıkar*

*Ananı ağlatanın
Başında baban çıkar*

*Vasfi'ye ağam deme
Belki de çoban çıkar*

Değerlerin kaybedilişini bir türlü kabullenemez

*Ahlak ve fazilet değerleriyle
Bakılacak yüz bulana aşk olsun
Haram tarlasında alın teriyle
Çorbasına tuz bulana aşk olsun*

*Dilim bela oldu garip başıma
Bu yüzden uğradım bunca hışıma
Oğlum şöyle yazsın mezar taşıma
Bu dünyada haz bulana aşk olsun*

Bu konuda Jetoncu Amca şiiri gözde eseri Hayati Vasfi'nin. Kişinin kendisini anlattığı bu kadar içli, güzel, anlamlı, kendi kendini eleştiren bir şiir var mı bilemem ama bu şiiri anlamak Hayati Vasfi'yi anlamak bence. En kötü şartlarda bile 'Milletin mutluluğu, devletin bekasını düşünüyor. Büyüklük, kalıcı olmak budur işte. Hayati Vasfi 1300 şairin katıldığı Yunus Emre şiir yarışmasında birinci olmuştur. Yunus Emre için, Mevlana için, İslam'ın hizmetindeki erenler için Yunusca şiirler yazmıştır.

*Beşerin beynine sevgi mührünü
'Vuran kimdir' dedim 'Yunus' dediler
Hoşgörü harcıyla huzur şehrinin
'Kuran kimdir' dedim 'Yunus' dediler*

Hayati Vasfi'nin ünü Tanır'a da, Afşin'e de, Kahramanmaraş'a da sığmadı. Türkiye'nin şairi oldu. Biz ne yapabildik diye hayıflanıyorum.

Tesellim, Jetoncu Amca der ki;

*Gerisi ne gam ne keder olur
Biz göçtükten sonra belki
Eserlerimizle ilgilenecek
Üç beş şiir sever bulunur*

Dörtlüğündeki 'Şiir sever' olmak için konferansta konuşmacı, ekip ve dernek olarak Tanır'ı ziyaret edip sizi anmak, konuşmalar yapmak, kitaplarını dağıtmak, şiirlerini okumak 'dostun' sayılsın temennisiyle, mekânın cennet olsun. Koca çınar, Taşyürek değil *Sevgi dolu yüreği* olan koca yürek, büyük şair.

RUHUMU YIKAYAN SEL ARIYORUM

Hasan KONÇ

İdrakim yaralı bilincim mahmur
Yağsın yüreğime bir nurlu yağmur
Elbisemde değil özümde çamur
Ruhumu yıkayan sel arıyorum

Her türlü çirkefe bulur bahane
Beşeri sistemde zulüm şahane
Anlatmayın artık masal efsane
Gerçeği haykıran dil arıyorum

Bana rahmet nazarıyla bakınan
Cehennemden ateşinden sakınan
Ana gibi şefkat ile dokunan
Çıkarısızca saran el arıyorum

Şu ömür treni geçip gidecek
Bilmediğim bir durakta duracak
Dostluklar bir yere kadar sürecek
Sonsuza uzanan dal arıyorum

Nüfuzumu makamımı sormayan
Ahvalimi önyargıyla yormayan
Ayırmayan kayırmayan kırmayan
Mevlana misali gel arıyorum

Bir ateşi aşk ki sönmeden tüter
Başımın tacıdır çeksem de keder
Kim demiş bu sevda ölünce biter
Ölümden öteye yol arıyorum

RUBAİLER 2**Tacettin ŞİMŞEK****CEBİNDE DÜNYA**

Binlerce hayal döküp
duvar diplerine
Boncuk dizivermişiz
rüya iplerine
Yalnızca
şeker gazoz kapak bilye değil
Dünya sığıyor
çocukların ceplerine

KENDİNE SÜRGÜN

Bazen çok uzundur bir adım
kırk yıldır
Bir tutkulu sevda aradım
kırk yıldır
Ben kendime kaçtım
gücenip kendimden
Ben kendime sürgün yaşadım
kırk yıldır

PUT KIRMAK

Bin bir soru bekler bizi
her mevsimde
İsyân ve keder kimde
tevekkül kimde
Çevren çeperin
avuçların put denizi
Âzer de senin cebinde
İbrahim de

AŞK UĞRUNA

Nefret mi dedik
öfke mi güttük bizler
Her gün
yeni kaygılar büyüttük bizler
Zılgıt da yedik taş da yedik
gam da yedik
Aşk uğruna
dirsek de çürüttük bizler

ERKEN GİDEN İÇİN

İtrî'yi yoran beste
'neva' mıydı gülüm
Her nağmesi
bir derde deva mıydı gülüm
Gök kubbeyi
şarkılarla yıkmak varken
Tek şarkıda susmamız
reva mıydı gülüm

VEFANIN ÖLÜMÜ

Gün geldi
şiirle süsledim yastığımı
Bilsin bu hayat
ufka rüya astığımı
Dünyada vefa kalmadı
derlerse eğer
Herkes görecek
bağrıma taş bastığımı

EVLADINI YİYEN DEV

Bir söz kanatır ruhları
bir kanlı haber
Kan kan yine kan
her yöre her yan
her yer
Dostum
bu ne çirkin bu ne vahşi dev ki
Kandan kurulan sofrada evladını yer